

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 30. marca 2023*

„Predhodno odločanje – Varstvo osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Člen 88(1) in (2) – Obdelava podatkov v okviru zaposlitve – Regionalni šolski sistem – Pouk prek videokonference zaradi pandemije covida-19 – Izvedba brez izrecne privolitve učiteljev“

V zadevi C-34/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija) z odločbo z dne 20. decembra 2020, ki je na Sodišče prispela 20. januarja 2021, v postopku

Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer beim Hessischen Kultusministerium

proti

Minister des Hessischen Kultusministeriums,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Arabadjiev, predsednik senata, K. Lenaerts, predsednik Sodišča, L. Bay Larsen, podpredsednik Sodišča, v funkciji sodnikov prvega senata, A. Kumin, sodnik, in I. Ziemele (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodna tajnica: S. Beer, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. junija 2022,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer beim Hessischen Kultusministerium J. Kolter, Rechtsanwalt,
- za Minister des Hessischen Kultusministeriums C. Meinert,
- za nemško vlado J. Möller in D. Klebs, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

- za avstrijsko vlado G. Kunnert in J. Schmoll, agenta,
- za romunsko vlado E. Gane in A. Wellman, agenta,
- za Evropsko komisijo F. Erlbacher, H. Kranenborg in D. Nardi, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 22. septembra 2022
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 88(1) in (2) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1; v nadaljevanju: SUVP).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer beim Hessischen Kultusministerium (glavni delavski svet učiteljic in učiteljev pri ministrstvu za izobraževanje in kulturo zvezne dežele Hessen, Nemčija) in Minister Hessischen Kultusministeriums (minister za izobraževanje in kulturo zvezne dežele Hessen) glede zakonitosti sistema prenosa pouka v živo prek videokonference, uvedenega v šolah zvezne dežele Hessen (Nemčija), ne da bi bila predpisana predhodna privolitev zadevnih učiteljev.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 95/46/ES

- 3 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355) je bila z učinkom od 25. maja 2018 razveljavljena s SUVP. Člen 3 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, je določal:

„1. Ta direktiva se uporablja za obdelavo osebnih podatkov v celoti ali delno z avtomatskimi sredstvi in za drugačno obdelavo kakor z avtomatskimi sredstvi za osebne podatke, ki sestavljajo del zbirke ali so namenjeni sestavljanju dela zbirke.

2. Ta direktiva se ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov:

- med dejavnostjo, ki ne sodi na področje uporabe zakonodaje Skupnosti, kot so tiste, opredeljene v naslovih V in VI Pogodbe [EU v različici pred Lizbonsko pogodbo], in v vsakem primeru v postopkih obdelave v zvezi z javno varnostjo, obrambo, državno varnostjo (vključno z gospodarsko blaginjo države, kadar se postopek obdelave nanaša na zadeve državne varnosti) in pri dejavnostih države na področju kazenskega prava,

[...]“

SUVP

4 V uvodnih izjavah od 8 do 10 13, 16, 45 in 155 *SUVP* je navedeno:

- „(8) Kadar ta uredba določa natančnejše določitve ali omejitve svojih pravil s pravom držav članic, lahko države članice vključijo elemente te uredbe v svoje nacionalno pravo, kolikor je to potrebno zaradi skladnosti in razumljivosti nacionalnih določb za osebe, za katere se uporabljajo.
- (9) Cilji in načela Direktive [95/46] še vedno veljajo, vendar to ni preprečilo razdrobljenosti izvajanja varstva osebnih podatkov v [Evropski uniji], pravne negotovosti ali razširjenega javnega mnenja, da so precejšnja tveganja za varstvo posameznikov, zlasti glede spletne dejavnosti. Različne ravni varstva pravic in svoboščin posameznikov, zlasti pravice do varstva osebnih podatkov, pri obdelavi osebnih podatkov v državah članicah lahko preprečijo prosti pretok osebnih podatkov po celotni Uniji. Te razlike lahko pomenijo oviro pri izvajanju gospodarskih dejavnosti na ravni Unije, izkrivljajo konkurenco in ovirajo organe pri izpolnjevanju njihovih obveznosti po pravu Unije. Take različne ravni varstva izhajajo iz različnega izvajanja in uporabe Direktive [95/46].
- (10) Za zagotovitev dosledne in visoke ravni varstva posameznikov ter odstranitev ovir za prenos osebnih podatkov v Uniji bi morala biti raven varstva pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov enaka v vseh državah članicah. V vsej Uniji bi bilo treba zagotoviti dosledno in enotno uporabo pravil za varstvo temeljnih pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. Kar zadeva obdelavo osebnih podatkov z namenom izpolnjevanja pravne obveznosti, za opravljanje naloge, ki se izvaja v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu, bi morale biti državam članicam dovoljeno ohraniti ali uvesti nacionalne določbe za podrobnejšo opredelitev uporabe pravil iz te uredbe. Države članice so v povezavi s splošnim in horizontalnim pravom o varstvu podatkov, s katerim se izvaja Direktiva [95/46], sprejele več področnih zakonov na področjih, kjer so potrebne podrobnejše določbe. Tudi ta uredba državam članicam daje manevrski prostor za podrobnejšo opredelitev njenih pravil, tudi glede obdelave posebnih vrst osebnih podatkov (‘občutljivi podatki’). V tem obsegu ta uredba ne izključuje prava držav članic, s katerim so opredeljene okoliščine posebnih primerov obdelave, vključno s podrobnejšo določitvijo pogojev, pod katerimi je obdelava osebnih podatkov zakonita.

[...]

- (13) Da se zagotovi skladna raven varstva posameznikov v vsej Uniji in prepreči, da bi razlike ovirale prosti pretok osebnih podatkov na notranjem trgu, je potrebna uredba, ki bo gospodarskim subjektom [...] zagotovila pravno varnost in preglednost, posameznikom v vseh državah članicah zagotovila enako raven pravno izvršljivih pravic ter obveznosti in odgovornosti upravljavcev in obdelovalcev, zagotovila dosledno spremljanje obdelave osebnih podatkov, enakovredne sankcije v vseh državah članicah in učinkovito sodelovanje nadzornih organov različnih držav članic. Za pravilno delovanje notranjega trga prosti pretok osebnih podatkov v Uniji ne sme biti niti omejen niti prepovedan iz razlogov, povezanih z varstvom posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. [...]

[...]

- (16) Ta uredba se ne uporablja za vprašanja varstva temeljnih pravic in svoboščin ali prostega pretoka osebnih podatkov, povezana z dejavnostmi, ki ne spadajo na področje uporabe prava Unije, kot so dejavnosti v zvezi z nacionalno varnostjo. Ta uredba se ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov s strani držav članic pri izvajanju dejavnosti v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko Unije.

[...]

- (45) Kadar se obdelava izvaja v skladu s pravno obveznostjo, ki velja za upravljavca, ali kadar je obdelava potrebna za izvajanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, bi morala imeti obdelava podlago v pravu Unije ali pravu države članice. Ta uredba ne zahteva posebnega zakona za vsako posamezno obdelavo. Zadosten je lahko zakon, ki je podlaga za več dejanj obdelave, ki temeljijo na pravni obveznosti, ki velja za upravljavca, ali za primere, ko je obdelava potrebna za izvajanje naloge v javnem interesu ali izvrševanje javne oblasti. V pravu Unije ali pravu držav članic bi moral biti določen tudi namen obdelave. Poleg tega bi bili lahko v navedenem pravu opredeljeni splošni pogoji iz te uredbe, ki urejajo zakonitost obdelave osebnih podatkov, določena natančnejša pravila za določitev upravljavca, vrst osebnih podatkov, ki se obdelujejo, zadevnih posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, subjektov, katerim se osebni podatki lahko razkrijejo, omejitve namena, roka hranjenja in drugih ukrepov za zagotovitev zakonite in poštene obdelave. [...]

[...]

- (155) V pravu držav članic ali kolektivnih pogodbah, vključno s ‚pogodbami na ravni podjetij‘, so lahko določena posebna pravila o obdelavi osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve, zlasti za pogoje, pod katerimi se lahko obdelujejo osebni podatki v okviru zaposlitve na podlagi privolitve zaposlenega, v namene zaposlovanja, izvajanja pogodbe o zaposlitvi, vključno z izpolnjevanjem obveznosti, določenih z zakonom ali kolektivnimi pogodbami, upravljanja, načrtovanja in organizacije dela, enakosti in raznolikosti na delovnem mestu, zdravja in varnosti pri delu, za namene individualnega ali kolektivnega izvajanja in uživanja pravic in ugodnosti, povezanih z zaposlitvijo, ter za namene prekinitve delovnega razmerja.“

5 Člen 1 SUVP, naslovljen „Predmet urejanja in cilji“, določa:

- „1. Ta uredba določa pravila o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in pravila o prostem pretoku osebnih podatkov.
2. Ta uredba varuje temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter zlasti njihovo pravico do varstva osebnih podatkov.
3. Prosti pretok osebnih podatkov v Uniji ne sme biti omejen ali prepovedan iz razlogov, povezanih z varstvom posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov.“

6 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Ta uredba se uporablja za obdelavo osebnih podatkov, ki se v celoti ali delno izvaja z avtomatiziranimi sredstvi, in za obdelavo osebnih podatkov, ki so del zbirke ali so namenjeni oblikovanju dela zbirke, ki se ne izvaja z avtomatiziranimi sredstvi.

2. Ta uredba se ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov:

- (a) v okviru dejavnosti zunaj področja uporabe prava Unije;
- (b) s strani držav članic, kadar izvajajo dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe poglavja 2 naslova V PEU;
- (c) s strani fizične osebe med potekom popolnoma osebne ali domače dejavnosti;
- (d) s strani pristojnih organov za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, vključno z varovanjem pred grožnjami javni varnosti in njihovim preprečevanjem.“

7 Člen 4 navedene uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

- 1. ‚osebni podatki‘ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); določljiv posameznik je tisti, ki ga je mogoče neposredno ali posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika;
- 2. ‚obdelava‘ pomeni vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklic, vpogled, uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje;

[...]“

8 Člen 5 SUVP, naslovljen „Načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov“, določa:

„1. Osebni podatki morajo biti:

- (a) obdelani zakonito, pošteno in na pregleden način v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki (zakonitost, poštenost in preglednost’);
- (b) zbrani za določene, izrecne in zakonite namene ter se ne smejo nadalje obdelovati na način, ki ni združljiv s temi nameni; nadaljnja obdelava v namene arhiviranja v javnem interesu, v znanstveno- ali zgodovinskoraziskovalne namene ali statistične namene v skladu s členom 89(1) ne velja za nezdružljivo s prvotnimi nameni (omejitev namena’);

- (c) ustrezni, relevantni in omejeni na to, kar je potrebno za namene, za katere se obdelujejo (,najmanjši obseg podatkov’);
 - (d) točni in, kadar je to potrebno, posodobljeni; sprejeti je treba vse razumne ukrepe za zagotovitev, da se netočni osebni podatki brez odlašanja izbrišejo ali popravijo ob upoštevanju namenov, za katere se obdelujejo (,točnost’);
 - (e) hranjeni v obliki, ki dopušča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo; osebni podatki se lahko hranijo daljše obdobje, če bodo obdelani zgolj za namene arhiviranja v javnem interesu, za znanstveno- ali zgodovinskoraziskovalne namene ali statistične namene v skladu s členom 89(1), pri čemer je treba izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe iz te uredbe, da se zaščitijo pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki (,omejitev hrambe’);
 - (f) obdelani na način, ki zagotavlja ustrezno varnost osebnih podatkov, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo ter pred nenamerno izgubo, uničenjem ali poškodbo z ustreznimi tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi (,celovitost in zaupnost’).
2. Upravljavca je odgovoren za skladnost z odstavkom 1 in je to skladnost tudi zmožen dokazati (,odgovornost’).“
- 9 Člen 6 te uredbe, naslovljen „Zakonitost obdelave“, v odstavkih od 1 do 3 določa:
- „1. Obdelava je zakonita le in kolikor je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:
- (a) posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, je privolil v obdelavo njegovih osebnih podatkov v enega ali več določenih namenov;
 - (b) obdelava je potrebna za izvajanje pogodbe, katere pogodbeni stranka je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali za izvajanje ukrepov na zahtevo takega posameznika pred sklenitvijo pogodbe;
 - (c) obdelava je potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca;
- [...]
- (e) obdelava je potrebna za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu;
 - (f) obdelava je potrebna zaradi zakonitih interesov, za katere si prizadeva upravljavca ali tretja oseba, razen kadar nad takimi interesi prevladajo interesi ali temeljne pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki zahtevajo varstvo osebnih podatkov, zlasti kadar je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, otrok.
- Točka (f) prvega pododstavka se ne uporablja za obdelavo s strani javnih organov pri opravljanju njihovih nalog.
2. Države članice lahko ohranijo ali uvedejo podrobnejše določbe, da bi prilagodile uporabo pravil te uredbe v zvezi z obdelavo osebnih podatkov za zagotovitev skladnosti

s točkama (c) in (e) odstavka 1, tako da podrobneje opredelijo posebne zahteve v zvezi z obdelavo ter druge ukrepe za zagotovitev zakonite in poštene obdelave, tudi za druge posebne primere obdelave iz poglavja IX.

3. Podlaga za obdelavo iz točk (c) in (e) odstavka 1 je določena v skladu s:

(a) pravom Unije; ali

(b) pravom države članice, ki velja za upravljavca.

Namen obdelave se določi v navedeni pravni podlagi ali pa je v primeru obdelave iz točke (e) odstavka 1 potreben za opravljanje naloge, ki se izvaja v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu. Navedena pravna podlaga lahko vključuje posebne določbe, s katerimi se prilagodi uporaba pravil iz te uredbe, med drugim: splošne pogoje, ki urejajo zakonitost obdelave podatkov s strani upravljavca; vrste podatkov, ki se obdelujejo; zadevne posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki; subjekte, katerim se osebni podatki lahko razkrijejo, in namene, za katere se lahko razkrijejo; omejitve namena; obdobja hrambe; ter dejanja obdelave in postopke obdelave, vključno z ukrepi za zagotovitev zakonite in poštene obdelave, kot tiste za druge posebne primere obdelave iz poglavja IX. Pravo Unije ali pravo države članice izpolnjuje cilj javnega interesa in je sorazmerno z zakonitim ciljem, za katerega si prizadeva.“

- 10 V poglavju IX SUVP, naslovljenem „Določbe o posebnih primerih obdelave“, člen 88, ki se nanaša na „[o]bdelavo v okviru zaposlitve“, določa:

„1. Države članice lahko v zakonu ali kolektivnih pogodbah določijo podrobnejša pravila za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve, zlasti za namene zaposlovanja, izvajanja pogodbe o zaposlitvi, vključno z izpolnjevanjem obveznosti, določenih z zakonom ali kolektivnimi pogodbami, upravljanja, načrtovanja in organizacije dela, enakosti in raznolikosti na delovnem mestu, zdravja in varnosti pri delu, varstva lastnine zaposlenih ali potrošnikov in za namene individualnega ali kolektivnega izvajanja in uživanja pravic in ugodnosti, povezanih z zaposlitvijo, ter za namene prekinitve delovnega razmerja.

2. Ta pravila vključujejo ustrezne in posebne ukrepe za zaščito človeškega dostojanstva, zakonitih interesov in temeljnih pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, s posebnim poudarkom na preglednosti obdelave, prenosu osebnih podatkov v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost, ter sistemih spremljanja na delovnem mestu.

3. Vsaka država članica [Evropsko komisijo] uradno obvesti o določbah svojih zakonov, ki jih sprejme v skladu z odstavkom 1, do 25. maja 2018, in jo brez odlašanja uradno obvesti o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.“

Nacionalno pravo

- 11 Člen 26(1) Bundesdatenschutzgesetz (zvezni zakon o varstvu podatkov) z dne 30. junija 2017 (BGBl. 2017 I, str. 2097) določa:

„Osebni podatki zaposlenih se lahko obdelujejo za namene delovnega razmerja, če je to potrebno za odločanje o vzpostavitvi delovnega razmerja ali – po vzpostavitvi delovnega razmerja – za njegovo izvajanje ali prenehanje ali za uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti, povezanih

z zastopanjem interesov delavcev, ki izhajajo iz zakona ali instrumenta kolektivnega urejanja, sporazuma med delodajalci in delojemalci v zasebnem ali javnem sektorju (kolektivna pogodba). [...]“

- 12 Člen 23 Hessisches Datenschutz- und Informationsfreiheitsgesetz (zakon zvezne dežele Hessen o varstvu podatkov in svobodi obveščanja) z dne 3. maja 2018 (v nadaljevanju: HDSIG) določa:

„1. Osebni podatki o zaposlenih se lahko obdelujejo za namene delovnega razmerja, če je to potrebno za odločanje o vzpostavitvi delovnega razmerja ali – po vzpostavitvi delovnega razmerja – za njegovo izvajanje, prenehanje ali razvezo ter za izvajanje notranjih načrtovalnih, organizacijskih, socialnih ali kadrovskih ukrepov. [...]

2. Kadar se obdelava osebnih podatkov zaposlenih izvaja na podlagi privolitve, je treba pri presoji, ali je bila privolitev dana prostovoljno, upoštevati zlasti odvisnost zaposlenega v delovnem razmerju in okoliščine, v katerih je bila privolitev dana. Na to, da je privolitev dana prostovoljno, lahko nakazuje zlasti dejstvo, da za zaposlenega obstaja pravna ali gospodarska korist ali to, da delodajalec in zaposleni sledita podobnim interesom. Privolitev mora biti dana v pisni obliki, razen če se zaradi posebnih okoliščin ne zahteva drugačna oblika. Delodajalec mora zaposlenega pisno obvestiti o namenu obdelave podatkov in o pravici zaposlenega, da svojo privolitev prekliče, kot je določeno v členu 7(3) [SUVP].

3. Z odstopanjem od člena 9(1) [SUVP] je obdelava posebnih vrst osebnih podatkov v smislu člena 9(1) [SUVP] dovoljena za namene delovnega razmerja, če je obdelava potrebna za uveljavljanje pravic ali izpolnjevanja pravnih obveznosti, ki izhajajo iz delovnega prava, prava socialne varnosti in prava socialnega varstva, in ni razloga da se šteje, da prevlada zakoniti interes posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, za izključitev obdelave. Odstavek 2 se uporablja tudi za privolitev v obdelavo, ki se nanaša na posebne vrste osebnih podatkov. Pri tem se mora privolitev izrecno sklicevati na te podatke. [...]

4. Obdelava osebnih podatkov zaposlenih – vključno s posebnimi vrstami osebnih podatkov – za namene delovnega razmerja je dovoljena na podlagi kolektivnih pogodb. Pri tem morajo pogajalske strani upoštevati člen 88(2) [SUVP].

5. Upravljaavec mora sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so upoštevana zlasti načela obdelave osebnih podatkov iz člena 5 [SUVP].

[...]

7. Odstavki od 1 do 6 se uporabljajo tudi takrat, kadar se obdelujejo osebni podatki zaposlenih – vključno s posebnimi vrstami osebnih podatkov – ki niso del zbirke oziroma niso namenjeni, da postanejo del zbirke. Določbe Hessisches Beamtenengesetz [(HBG) (zakon zvezne dežele Hessen o javnih uslužbencih) z dne 21. junija 2018 (v nadaljevanju: HBG)], ki se uporabljajo za kadrovske zadeve, se *mutatis mutandis* uporabljajo za delavce v javnem sektorju, razen če ni v instrumentu kolektivnega urejanja določeno drugače.

8. Zaposleni v smislu tega zakona so:

1. delavci, vključno z agencijskimi delavci, v razmerju do uporabnika;

[...]

7. uslužbenci, za katere se uporablja [HBG], sodniki sodišč zvezne dežele Hessen in vojaški obvezniki v civilni službi.

[...]“

13 Člen 86(4) HBG določa:

„Delodajalec lahko osebne podatke o kandidatih, javnih uslužbencih ter nekdanjih javnih uslužbencih zbira le, če je to potrebno za vzpostavitev, izvajanje, prenehanje ali razvezo delovnega razmerja ali za izvajanje organizacijskih, kadrovskih in socialnih ukrepov, zlasti za namene načrtovanja in uporabe človeških virov, ali če je to dovoljeno na podlagi zakonske določbe ali kolektivnega dogovora. [...]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 14 Kot je razvidno iz spisa, predloženega Sodišču, je minister za izobraževanje in kulturo zvezne dežele Hessen z aktoma, sprejetima leta 2020, določil pravni in organizacijski okvir šolskega izobraževanja v obdobju pandemije covida-19. S tem okvirom je bila je med drugim vzpostavljena možnost, da se učenci, ki ne morejo biti prisotni v razredu, pouka udeležijo v živo prek videokonference. Za zaščito pravic učencev na področju varstva osebnih podatkov je bilo določeno, da je povezava na storitev videokonference dovoljena le s privolitvijo samih učencev ali, če so ti mladoletni, njihovih staršev. Nasprotno pa privolitev zadevnih učiteljev za njihovo sodelovanje v tej storitvi ni bila predvidena.
- 15 Glavni delavski svet učiteljic in učiteljev pri ministrstvu za izobraževanje in kulturo zvezne dežele Hessen je pri Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija) vložil tožbo, v kateri se je pritožil, da prenos pouka v živo prek videokonference ni bil pogojen s privolitvijo zadevnih učiteljev.
- 16 Minister za izobraževanje in kulturo zvezne dežele Hessen pa je trdil, da je obdelava osebnih podatkov, ki se izvaja pri prenosu pouka prek videokonference, zajeta s členom 23(1), prvi stavek, HDSIG, tako da se lahko izvaja, ne da bi se zahtevala privolitev zadevnega učitelja.
- 17 Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu) v zvezi s tem navaja, da v skladu z voljo zakonodajalca zvezne dežele Hessen člen 23 HDSIG in člen 86 HBG spadata v kategorijo „podrobnejših pravil“, ki jih lahko države članice v skladu s členom 88(1) SUVP določijo za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve. Vendar to sodišče dvomi o združljivosti člena 23(1), prvi stavek, HDSIG in člena 86(4) HBG z zahtevami iz člena 88(2) SUVP.
- 18 Na prvem mestu, člen 23(1), prvi stavek, HDSIG in člen 86(4) HBG naj bi namreč temeljila na „potrebnosti“ kot pravni podlagi obdelave podatkov zaposlenih. Vendar naj po eni strani vključitev načela „potrebnosti“ v zakon ne bi pomenila pravila, ki bi določalo zahteve iz člena 88(2) SUVP, ker naj bi bila obdelava podatkov, ki je potrebna v okviru delovnega razmerja, že urejena s členom 6(1), prvi pododstavek, točka (b), SUVP.
- 19 Po drugi strani naj bi se člen 23(1), prvi stavek, HDSIG poleg pogodbenega razmerja v ožjem pomenu uporabljal za vsako obdelavo podatkov zaposlenih. Iz člena 6(1), prvi pododstavek, točka (f), SUVP pa naj bi izhajalo, da bi bilo treba pri obdelavi osebnih podatkov, ki presega nujno potrebno obdelavo v okviru pogodbe o zaposlitvi, tehtati temeljne pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v tem primeru zaposlenih in javnih

uslužbencev, in zakoniti interes, ki mu sledi upravljavec, v tem primeru delodajalec. Ker naj člen 23(1), prvi stavek, HDSIG ne bi določal takega tehtanja, te določbe naj ne bi bilo mogoče šteti za posebno sektorsko pravilo po začetku veljavnosti SUVP.

- 20 Na drugem mestu, Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu) meni, da zgolj navedba v členu 23(5) HDSIG, da mora upravljavec med drugim spoštovati načela iz člena 5 SUVP, ne zadostuje za izpolnitev zahtev iz člena 88(2) te uredbe. Zadnjenavedena določba naj bi namreč zahtevala, da se ustrezne in posebne normativne določbe, na katere se nanaša, sprejmejo za zaščito človekovega dostojanstva, zakonitih interesov in temeljnih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, s posebnim poudarkom na preglednosti obdelave, prenosu osebnih podatkov v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost, ter sistemih spremljanja na delovnem mestu ter naj ne bi bila zgolj pravilo, ki ga mora subjekt, ki uporabi nacionalni predpis, dodatno upoštevati. Subjekt, ki uporabi predpis, naj ne bi bil naslovnik člena 88(2) SUVP.
- 21 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 88(1) [SUVP] razlagati tako, da mora zakonsko pravilo za to, da bi se štelo za podrobnejše pravilo za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve v smislu člena 88(1) [SUVP], izpolnjevati zahteve, ki so za taka pravila opredeljene s členom 88(2) [SUVP]?
2. Ali se lahko nacionalna določba, ki očitno ne izpolnjuje zahtev v skladu s členom 88(2) [SUVP], kljub temu še naprej uporablja?“
- 22 Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu) je z dopisom, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispel 30. novembra 2021, Sodišče obvestilo, da je bil spor o glavni stvari zaradi sprememb nacionalne zakonodaje o krajevni pristojnosti upravnih sodišč zvezne dežele Hessen, ki začnejo učinkovati 1. decembra 2021, prenesen na Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (upravno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija). Zadnjenavedeno sodišče je s sporočilom, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispelo 21. februarja 2022, potrdilo ta prenos in Sodišču sporočilo novo opravilno številko spora o glavni stvari.

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 23 Nemška vlada je v pisnem stališču trdila, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten, ker vprašanja za predhodno odločanje niso upoštevana za rešitev spora o glavni stvari. Odgovor Sodišča naj namreč predložitvenemu sodišču ne bi koristil, če bi bila obdelava podatkov dovoljena zaradi privolitve učitelja. Vendar naj predložitveno sodišče ne bi pojasnilo, zakaj ni upoštevalo take možnosti.
- 24 Nemška vlada, ki ji je bilo v zvezi s tem postavljeno vprašanje na obravnavi pred Sodiščem, pa je priznala, da sta vprašanji za predhodno odločanje upoštevní, kadar ni mogoče pridobiti privolitve učitelja.
- 25 Glede tega je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče

lahko odločanje o predlogu nacionalnega sodišča za sprejetje predhodne odločbe zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 48 in navedena sodna praksa).

- 26 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da se stranki iz postopka v glavni stvari ne strinjata glede tega, ali je za uvedbo prenosa pouka v živo preko videokonferenčnega sistema poleg privolitve staršev za njihove otroke oziroma privolitve polnoletnih učencev potrebna tudi privolitev zadevnih učiteljev ali pa je, nasprotno, obdelava osebnih podatkov zadnjenavedenih zajeta s členom 23(1), prvi stavek, HDSIG in členom 86(4) HBG.
- 27 Prav tako je treba navesti, da je Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu) v predlogu za sprejetje predhodne odločbe navedlo, prvič, da je nacionalni zakonodajalec štel, da sta člen 23 HDSIG in člen 86 HBG podrobnejši pravili v smislu člena 88 SUVP, in drugič, da je izid spora o glavni stvari odvisen od vprašanja, ali člen 23(1), prvi stavek, HDSIG in člen 86(4) HBG izpolnjujeta zahteve iz navedenega člena 88 SUVP, tako da se lahko štejeta za podrobnejši pravili, ki se uporabljata za obdelavo osebnih podatkov učiteljev ob prenosu pouka v živo prek videokonferenčnega sistema iz postopka v glavni stvari.
- 28 Ob upoštevanju teh navedb iz predloga za sprejetje predhodne odločbe trditve nemške vlade ne morejo ovreči domneve upoštevnosti, ki velja za postavljeni vprašanji.
- 29 V teh okoliščinah ni mogoče šteti, da zahtevana razlaga določb prava Unije očitno nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, niti da je problem hipotetičen, saj lahko predložitveno sodišče to razlago upošteva pri rešitvi spora o glavni stvari. Nazadnje, Sodišče ima na voljo dejanske in pravne elemente, ki so potrebni za to, da lahko koristno odgovori na postavljeni vprašanji.
- 30 Predlog za sprejetje predhodne odločbe je zato dopusten.

Vprašanji za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- 31 Vprašanji za predhodno odločanje se nanašata na razlago člena 88(1) in (2) SUVP v okviru spora, ki se nanaša na obdelavo osebnih podatkov učiteljev ob prenosu pouka v javnih šolah, za izvedbo katerega so odgovorni ti učitelji, v živo prek videokonference.
- 32 Na prvem mestu je treba ugotoviti, ali taka obdelava spada na stvarno področje uporabe SUVP glede na to, da se v skladu s členom 2(2)(a) te uredbe ta ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov „v okviru dejavnosti zunaj področja uporabe prava Unije“ in da so države članice v skladu s členom 165(1) PDEU odgovorne za vsebino poučevanja in organizacijo svojih izobraževalnih sistemov.

- 33 V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je opredelitev stvarnega področja uporabe SUVP, kot je določena v členu 2(1) te uredbe, zelo široka in da je treba izjeme od tega področja uporabe iz njenega člena 2(2) razlagati ozko (glej v tem smislu sodbi z dne 9. julija 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, točka 68, in z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točki 61 in 62).
- 34 Poleg tega je treba člen 2(2)(a) SUVP brati v povezavi s členom 2(2)(b) in uvodno izjavo 16 te uredbe, v kateri je pojasnjeno, da se navedena uredba ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov v okviru „dejavnosti, ki ne spadajo na področje uporabe prava Unije, kot so dejavnosti v zvezi z nacionalno varnostjo“ in „dejavnosti v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko Unije“ (sodba z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točka 63).
- 35 Iz tega sledi, da člena 2(2)(a) in (b) SUVP, ki deloma pomeni kontinuiteto člena 3(2), prva alineja, Direktive 95/46, ni mogoče razlagati tako, da ima širši obseg kot izjema, ki izhaja iz člena 3(2), prva alineja, Direktive 95/46, v skladu s katerim je bila s področja uporabe te direktive med drugim že izključena obdelava osebnih podatkov med „dejavnostjo, ki ne sodi na področje uporabe zakonodaje Skupnosti, kot so tiste, opredeljene v naslovih V in VI Pogodbe [EU v različici pred Lizbonsko pogodbo], in v vsakem primeru v postopkih obdelave v zvezi z javno varnostjo, obrambo, državno varnostjo“ (sodba z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točka 64).
- 36 V obravnavanem primeru ni sporno, da dejavnosti organizacije izobraževanja v zvezni deželi Hessen ni mogoče uvrstiti v kategorijo dejavnosti, katerih cilj je ohranitev nacionalne varnosti iz člena 2(2)(a) SUVP.
- 37 Zato obdelava osebnih podatkov učiteljev v okviru prenosa pouka javnih šol, ki ga izvajajo ti učitelji, v živo prek videokonference, kot je ta v postopku v glavni stvari, spada na stvarno področje uporabe SUVP.
- 38 Na drugem mestu, iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je razvidno, da so učitelji, katerih obdelava osebnih podatkov je predmet spora o glavni stvari, del javnih služb zvezne dežele Hessen, in sicer kot zaposleni ali javni uslužbenci.
- 39 Zato je treba ugotoviti, ali taka obdelava osebnih podatkov spada na področje uporabe člena 88 SUVP, ki se nanaša na „obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve“.
- 40 V zvezi s tem je treba navesti, da SUVP ne opredeljuje pojmov „zaposleni“ in „zaposlitev“ niti se za njuno opredelitev ne sklicuje na pravo držav članic. Ob neobstoju takega sklicevanja je treba opozoriti, da iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in iz načela enakosti izhaja, da je treba izraze določbe prava Unije, ki se za opredelitev smisla in obsega ne sklicujejo posebej na pravo držav članic, načeloma v celotni Uniji razlagati avtonomno in enotno (sodba z dne 2. junija 2022, HK/Danmark in HK/Privat, C-587/20, EU:C:2022:419, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 41 Poleg tega, ker v SUVP ni opredelitve izrazov „zaposleni“ in „zaposlitve“, ju je treba razlagati v skladu z njunim običajnim pomenom v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati kontekst, v katerem se uporabljata, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del sta (sodba z dne 2. junija 2022, HK/Danmark in HK/Privat, C-587/20, EU:C:2022:419, točka 26 in navedena sodna praksa).

- 42 Izraz „zaposleni“ pa v običajnem pomenu pomeni osebo, ki delo opravlja v razmerju podrejenosti do svojega delodajalca in torej pod njegovim nadzorom (sodba z dne 18. marca 2021, Kuoni Travel, C-578/19, EU:C:2021:213, točka 42).
- 43 Prav tako je bistvena značilnost „zaposlitve“ okoliščina, da oseba neko časovno obdobje v korist druge osebe in po njenih navodilih opravlja storitve, za katere prejme plačilo (sodba z dne 15. Julija 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, točka 49).
- 44 Ker je taka značilnost značilna za zaposlene in zaposlitev tako v javnem kot v zasebnem sektorju, je treba iz tega sklepati, da izraza „zaposleni“ in „zaposlitev“ v običajnem pomenu ne izključujeta oseb, ki poklicno dejavnost opravljajo v javnem sektorju.
- 45 Področja uporabe člena 88(1) SUVP namreč ni mogoče določiti glede na naravo pravnega razmerja med zaposlenim in delodajalcem. Tako ni upošteveno, ali je zadevna oseba zaposlena kot zaposleni ali javni uslužbenec oziroma ali njeno delovno razmerje spada na področje javnega ali zasebnega prava, saj se namreč lahko te pravne opredelitve glede na nacionalne zakonodaje razlikujejo in zato ne morejo biti ustrezno merilo za enotno in avtonomno razlago te določbe (glej po analogiji sodbi z dne 12. februarja 1974, Sotgiu, 152/73, EU:C:1974:13, točka 5, in z dne 3. junija 1986, Komisija/Francija, 307/84, EU:C:1986:222, točka 11).
- 46 Posebej glede oseb, katerih delovno razmerje ne temelji na pogodbi o zaposlitvi, kot so javni uslužbenci, je res, da se člen 88 SUVP v odstavku 1 sklicuje na „izvajanje pogodbe o zaposlitvi“. Vendar je treba na eni strani navesti, da je to sklicevanje navedeno med drugimi nameni obdelave osebnih podatkov v okviru zaposlitve, ki so lahko predmet podrobnejših pravil, ki jih sprejmejo države članice, in so naštet v členu 88(1) SUVP, ter da ta seznam nikakor ni izčrpen, kot dokazuje prislov „zlasti“, ki je uporabljen v tej določbi.
- 47 Na drugi strani neupoštevnost opredelitve pravnega razmerja med zaposlenim in upravo, ki ga zaposluje, potrjuje dejstvo, da se upravljanje, načrtovanje in organizacija dela, enakost in raznolikost na delovnem mestu, zdravje in varnost pri delu, varstvo lastnine zaposlenih ali potrošnikov, individualno ali kolektivno izvajanje in uživanje pravic in ugodnosti, povezanih z zaposlitvijo, ter prekinitev delovnega razmerja, ki so prav tako naštet v tem členu 88(1) SUVP, nanašajo tako na zasebni kot na javni sektor.
- 48 Zato iz sklicevanja na „izvajanje pogodbe o zaposlitvi“ iz člena 88(1) SUVP ni mogoče sklepati, da je zaposlitev v javnem sektorju, ki ne temelji na pogodbi o zaposlitvi, izključena s področja uporabe navedene določbe.
- 49 Enaka ugotovitev velja za okoliščino, da člen 88(2) SUVP med tremi elementi, ki jim morajo države članice nameniti „poseben poudarek“ pri sprejemanju takih „podrobnejših pravil“, navaja prenos osebnih podatkov „v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost“. Druga dva elementa, in sicer preglednost obdelave in sistemi spremljanja na delovnem mestu, sta namreč upoštevana tako za zaposlovanje v zasebnem kot v javnem sektorju, ne glede na naravo pravnega razmerja med zaposlenim in delodajalcem.
- 50 Razlago, ki izhaja iz besedila člena 88 SUVP, potrjuje sobesedilo, v katero je umeščen ta člen, in cilj, ki mu sledi ureditev, katere del je.

- 51 Namen te uredbe, kot izhaja iz člena 1(1) SUVV v povezavi zlasti z njenimi uvodnimi izjavami 9, 10 in 13, je zagotoviti harmonizacijo nacionalnih zakonodaj o varstvu osebnih podatkov, ki je načeloma popolna. Vendar določbe navedene uredbe državam članicam dajejo možnost, da določijo dodatna, strožja ali odstopajoča nacionalna pravila, in jim puščajo diskrecijsko pravico glede načina, kako se te določbe lahko izvajajo („pomensko odprte določbe“) (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 57).
- 52 Člen 88 SUVV, ki spada v poglavje IX te uredbe, naslovljeno „Določbe o posebnih primerih obdelave“, je taka pomensko odprta določba, saj državam članicam daje možnost, da sprejmejo „podrobnejša pravila“ za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve.
- 53 Posebnosti obdelave osebnih podatkov v okviru zaposlitve in s tem možnost, ki je državam članicam podeljena s členom 88(1) SUVV, so pojasnjene zlasti z obstojem razmerja podrejenosti med zaposlenim in delodajalcem, ne pa z naravo pravnega razmerja med njima.
- 54 Poleg tega je v skladu s členom 1(2) SUVV v povezavi z njeno uvodno izjavo 10 cilj te uredbe med drugim zagotoviti visoko raven varstva temeljnih pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ta pravica pa je priznana tudi v členu 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in je tesno povezana s pravico do spoštovanja zasebnega življenja iz člena 7 te listine (glej v tem smislu sodbo z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 61).
- 55 Široka razlaga člena 88(1) SUVV, v skladu s katero se lahko „podrobnejša pravila“, ki jih države članice lahko določijo za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve, nanašajo na vse zaposlene, ne glede na naravo pravnega razmerja med zaposlenimi in delodajalcem, pa je v skladu s tem ciljem.
- 56 V teh okoliščinah obdelava osebnih podatkov učiteljev ob prenosu pouka v javnih šolah, ki ga izvajajo ti učitelji, v živo prek videokonference, kot je ta v postopku v glavni stvari, spada na stvarno in osebno področje uporabe člena 88 SUVV.

Prvo vprašanje

- 57 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 88 SUVV razlagati tako, da mora pravno pravilo za to, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot podrobnejše pravilo v smislu odstavka 1 tega člena, izpolnjevati pogoje iz odstavka 2 navedenega člena.
- 58 Kot je bilo navedeno v točki 52 te sodbe, imajo države članice možnost in ne obveznost, da sprejmejo taka pravila, ki pa so lahko določena z zakonom ali kolektivnimi pogodbami.
- 59 Poleg tega morajo države članice – kadar uresničijo možnost, ki jim je podeljena s pomensko odprto določbo SUVV – svojo diskrecijsko pravico uporabiti pod pogoji in v mejah, določenih z določbami te uredbe, in morajo zato zakone sprejeti tako, da ne posežejo v vsebino in cilje navedene uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 60).
- 60 Za določitev pogojev in meja, ki veljajo za pravila iz člena 88(1) in (2) SUVV, in posledično za presojo diskrecijske pravice, ki jo imajo države članice na podlagi teh določb, je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno

besedilo, ampak tudi sobesedilo, v katero je umeščena ta določba, ter cilje in namen akta, katerega del je (sodba z dne 15. marca 2022, *Autorité des marchés financiers*, C-302/20, EU:C:2022:190, točka 63).

- 61 V zvezi z besedilom člena 88(1) SUVP je, najprej, iz uporabe izraza „podrobnejša“ razvidno, da morajo imeti pravila iz te določbe normativno vsebino, ki je značilna za regulirano področje in se razlikuje od splošnih pravil te uredbe.
- 62 Dalje, kot je bilo navedeno v točki 52 te sodbe, je cilj pravil, sprejetih na podlagi te določbe, varstvo pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve.
- 63 Nazadnje, iz različnih namenov, za katere se lahko osebni podatki obdelujejo, kot so navedeni v členu 88(1) SUVP, izhaja, da se lahko „podrobnejša pravila“ iz tega člena nanašajo na zelo veliko število obdelav v povezavi z zaposlitvijo, tako da zajemajo vse namene, za katere se lahko osebni podatki obdelujejo v okviru zaposlitve. Poleg tega, ker ta seznam teh namenov ni izčrpen, kot je bilo navedeno v točki 46 te sodbe, imajo države članice diskrecijsko pravico glede obdelave, za katero tako veljajo ta podrobnejša pravila.
- 64 Člen 88 SUVP v odstavku 2 določa, da pravila, sprejeta na podlagi odstavka 1 tega člena, vključujejo ustrezne in posebne ukrepe za zaščito človeškega dostojanstva, zakonitih interesov in temeljnih pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, s posebnim poudarkom na preglednosti obdelave, prenosu osebnih podatkov v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost, ter sistemih spremljanja na delovnem mestu.
- 65 Tako iz besedila člena 88 SUVP izhaja, da odstavek 2 tega člena določa meje diskrecijske pravice članic, ki nameravajo sprejeti „podrobnejša pravila“ na podlagi odstavka 1 tega člena. Tako po eni strani ta pravila ne smejo zgolj ponoviti določb te uredbe in se morajo nanašati na varstvo pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve ter vključevati ustrezne in posebne ukrepe za zaščito človekovega dostojanstva, zakonitih interesov in temeljnih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.
- 66 Po drugi strani je treba posebno pozornost nameniti preglednosti obdelave, prenosu osebnih podatkov v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost, ter sistemom spremljanja na delovnem mestu.
- 67 V zvezi s sobesedilom, v katero je umeščen člen 88 SUVP, je treba navesti, na prvem mestu, da je treba to določbo razlagati ob upoštevanju uvodne izjave 8 te uredbe, v skladu s katero lahko države članice, kadar ta uredba določa natančnejše določitve ali omejitve svojih pravil s pravom držav članic, vključijo elemente te uredbe v svoje nacionalno pravo, če je to potrebno zaradi skladnosti in razumljivosti nacionalnih določb za osebe, za katere se uporabljajo.
- 68 Na drugem mestu je treba opozoriti, da so v poglavjih II in III SUVP navedena načela, ki urejajo obdelavo osebnih podatkov, oziroma pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki se morajo spoštovati pri vsaki obdelavi osebnih podatkov (sodba z dne 24. februarja 2022, *Valsts ieņēmumu dienests* (Obdelava osebnih podatkov v davčne namene), C-175/20, EU:C:2022:124, točka 50).

- 69 Natančneje, vsaka obdelava osebnih podatkov mora po eni strani biti v skladu z načeli v zvezi z obdelavo podatkov iz člena 5 SUVP in po drugi strani ustrezati enemu od pogojev za zakonitost obdelave, ki so naštet v členu 6 navedene uredbe (sodba z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točka 96 in navedena sodna praksa).
- 70 Glede pogojev za zakonitost obdelave člen 6 SUVP določa izčrpen in taksativen seznam primerov, v katerih je mogoče šteti, da je obdelava osebnih podatkov zakonita. Torej, da bi se lahko štelo, da je obdelava zakonita, mora ustrezati enemu od primerov, določenih v navedenem členu 6 (sodba z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke C-439/19, EU:C:2021:504, točka 99 in navedena sodna praksa).
- 71 Čeprav lahko države članice pri uresničevanju možnosti, ki jim je podeljena s pomensko odprto določbo SUVP, elemente te uredbe vključijo v svoje nacionalno pravo, če je to potrebno zaradi skladnosti in razumljivosti nacionalnih določb za osebe, za katere se uporabljajo, pa „podrobnejša pravila“, sprejeta na podlagi člena 88(1) navedene uredbe, ne smejo zgolj ponoviti pogojev za zakonitost obdelave osebnih podatkov in načel te obdelave, navedenih v členu 6 oziroma 5 iste uredbe ali zgolj napotiti na te pogoje in načela.
- 72 Razlaga, v skladu s katero je diskrecijska pravica držav članic pri sprejemanju pravil na podlagi odstavka 1 člena 88 SUVP omejena z odstavkom 2 tega člena, je v skladu s ciljem te uredbe, navedenim v točki 51 te sodbe, ki je zagotoviti harmonizacijo nacionalnih zakonodaj o varstvu osebnih podatkov, ki je načeloma popolna.
- 73 Namreč, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah 56, 70 in 73 sklepnih predlogov, možnost držav članic, da sprejmejo „podrobnejša pravila“ na podlagi člena 88(1) SUVP, lahko privede do neobstoja harmonizacije na področju uporabe navedenih pravil. Pogoji, naloženi s členom 88(2) te uredbe, pa odražajo omejitve diferenciacije, sprejete z navedeno uredbo, tako da je ta neobstoj harmonizacije mogoče dopustiti le, če preostale razlike spremljajo posebni in ustrezni zaščitni ukrepi, katerih namen je varstvo pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve.
- 74 Zato mora pravno pravilo, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot „podrobnejše pravilo“ v smislu člena 88(1) SUVP, izpolnjevati pogoje iz odstavka 2 navedenega člena. Poleg normativne vsebine, ki je značilna za regulirano področje in se razlikuje od splošnih pravil SUVP, se morajo ta podrobnejša pravila nanašati na varstvo pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve ter vključevati ustrezne in posebne ukrepe za zaščito človekovega dostojanstva, zakonitih interesov in temeljnih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Posebno pozornost je treba nameniti preglednosti obdelave, prenosu osebnih podatkov v povezani družbi ali skupini podjetij, ki opravljajo skupno gospodarsko dejavnost, ter sistemom spremljanja na delovnem mestu.
- 75 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 88 SUVP razlagati tako, da nacionalni predpis ne more biti „podrobnejše pravilo“ v smislu odstavka 1 tega člena, če ne izpolnjuje pogojev iz odstavka 2 navedenega člena.

Drugo vprašanje

- 76 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje o posledicah, ki jih je treba izpeljati iz ugotovitve nezdržljivosti nacionalnih določb, sprejetih za zagotovitev varstva pravic in svoboščin v zvezi z obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v okviru zaposlitve, s pogoji in mejami, določenimi v členu 88(1) in (2) SUVP.
- 77 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu s členom 288, drugi odstavek, PDEU uredba v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah, tako da njene določbe načeloma ne zahtevajo nobenega izvedbenega ukrepa držav članic (sodba z dne 15. junija 2021, Facebook Ireland in drugi, C-645/19, EU:C:2021:483, točka 109).
- 78 Vendar, kot je bilo opozorjeno v točki 51 te sodbe, pomensko odprte določbe, ki jih določa SUVP, državam članicam dajejo možnost, da določijo dodatna, strožja ali odstopajoča nacionalna pravila, in jim puščajo diskrecijsko pravico glede načina, kako se zadevne določbe lahko izvajajo.
- 79 Kot je bilo navedeno v točki 59 te sodbe, morajo države članice – kadar uresničijo možnost, ki jim je podeljena s pomensko odprto določbo SUVP – svojo diskrecijsko pravico uporabiti pod pogoji in v mejah, predpisanih z določbami te uredbe, in morajo zato zakone sprejeti tako, da ne posežejo v vsebino in cilje navedene uredbe.
- 80 Predložitveno sodišče, ki je edino pristojno za razlago nacionalnega prava, mora presoditi, ali določbe iz postopka v glavni stvari spoštujejo pogoje in meje, določene v členu 88 SUVP, kot so povzeti v točki 74 te sodbe.
- 81 Vendar se zdi, kot je generalni pravobranilec navedel v točkah od 60 do 62 sklepnih predlogov, da določbi, kot sta člen 23(1) HDSIG in člen 86(4) HBG, ki obdelavo osebnih podatkov zaposlenih pogojujeta s tem, da je ta obdelava potrebna za nekatere namene, povezane z izvajanjem delovnega razmerja, ponovita pogoj za splošno zakonitost obdelave, ki je določen že v členu 6(1), prvi pododstavek, točka (b), SUVP, ne da bi bilo dodano podrobnejše pravilo v smislu člena 88(1) te uredbe. Ne zdi se namreč, da bi take določbe imele normativno vsebino, ki je značilna za regulirano področje in se razlikuje od splošnih pravil navedene uredbe.
- 82 Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da določbe iz postopka v glavni stvari ne spoštujejo pogojev in meja iz člena 88 SUVP, teh določb načeloma ne bi smelo uporabiti.
- 83 V skladu z načelom primarnosti prava Unije določbe Pogodb in akti institucij, ki se uporabljajo neposredno, v razmerju do nacionalnega prava držav članic že s samim začetkom njihove veljavnosti učinkujejo tako, da se nasprotujoče določbe nacionalne zakonodaje *ipso iure* ne uporabljajo (sodbe z dne 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, točka 17; z dne 19. junija 1990, Factortame in drugi, C-213/89, EU:C:1990:257, točka 18, in z dne 4. februarja 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, točka 52).
- 84 Zato je obdelava osebnih podatkov v okviru delovnih razmerij tako v zasebnem kot javnem sektorju – kadar ni podrobnejših pravil, ki spoštujejo pogoje in meje, določene v členu 88 SUVP – neposredno urejena z določbami te uredbe.

- 85 V zvezi s tem je treba navesti, da se lahko za obdelavo osebnih podatkov, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, uporabita točki (c) in (e) člena 6(1), prvi pododstavek, SUVP, v skladu s katerima je obdelava osebnih podatkov zakonita, kadar je ta obdelava potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca, oziroma za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu.
- 86 Člen 6(3) SUVP na eni strani v zvezi z dvema primeroma zakonitosti iz člena 6(1), prvi pododstavek, točki (c) in (e), te uredbe določa, da mora obdelava temeljiti na pravu Unije ali pravu države članice, ki velja za upravljavca, in na drugi strani dodaja, da se namen obdelave določi v navedeni pravni podlagi ali pa je v primeru obdelave iz točke (e) odstavka 1 potreben za opravljanje naloge, ki se izvaja v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu (glej v tem smislu sodbo z dne 8. decembra 2022, Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben svet (Nameni obdelave osebnih podatkov – Kazenska preiskava) C-180/21, EU:C:2022:967, točka 95).
- 87 Opozoriti je treba, da je Sodišče že razsodilo, da se za zakonito obdelavo osebnih podatkov s strani upravljavcev na podlagi člena 6(1), prvi pododstavek, (e) SUVP ne predpostavlja le, da je mogoče šteti, da ti upravljavci opravljajo nalogo v javnem interesu, ampak tudi, da obdelava osebnih podatkov za opravljanje take naloge temelji na pravni podlagi iz člena 6(3) te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2022, Koalitsia „Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie“, C-306/21, EU:C:2022:813, točka 52).
- 88 Zato mora predložitveno sodišče, kadar ugotovi, da nacionalne določbe o obdelavi osebnih podatkov v okviru delovnih razmerij ne spoštujejo pogojev in meja, določenih v členu 88(1) in (2) SUVP, preveriti tudi, ali navedene določbe pomenijo pravno podlago iz člena 6(3) te uredbe v povezavi z njeno uvodno izjavo 45, ki izpolnjuje zahteve iz navedene uredbe. Če je tako, se uporaba nacionalnih določb ne sme zavrniti.
- 89 Ob upoštevanju navedenega je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 88(1) in (2) SUVP razlagati tako, da je treba uporabo nacionalnih določb, sprejetih za zagotovitev varstva pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve, zavrniti, če te določbe ne spoštujejo pogojev in meja, določenih v tem členu 88(1) in (2), razen če navedene določbe ne pomenijo pravno podlago iz člena 6(3) te uredbe, ki izpolnjuje zahteve iz navedene uredbe.

Stroški

- 90 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Člen 88 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)**

je treba razlagati tako, da

nacionalni predpis ne more biti „podrobnejše pravilo“ v smislu odstavka 1 tega člena, če ne izpolnjuje pogojev iz odstavka 2 navedenega člena.

2. Člen 88(1) in (2) Uredbe 2016/679

je treba razlagati tako, da

je treba uporabo nacionalnih določb, sprejetih za zagotovitev varstva pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve, zavrniti, če te določbe ne spoštujejo pogojev in meja, določenih v tem členu 88(1) in (2), razen če navedene določbe ne pomenijo pravno podlago iz člena 6(3) te uredbe, ki izpolnjuje zahteve iz navedene uredbe.

Podpisi